

WOJEWODA ŁÓDZKI

RPS-IV.431.2.2021

Łódź, 17 sierpnia 2021 r.

Pan

Ryszard Turek

Wójt Gminy Ostrówek

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹, w związku z art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² oraz § 11 umowy nr 83 z dnia 24 marca 2020 r. o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”, w dniach 23-25 czerwca 2021 r., w siedzibie Kontrolującego, tj. w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, ul. Żeromskiego 87, przeprowadzona została kontrola, której przedmiotem była realizacja w 2020 r. programu „Posiłek w szkole i w domu”. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

Na podstawie upoważnień Wojewody Łódzkiego z 21 czerwca 2021 r.³, czynności kontrolne przeprowadził zespół kontrolerów w składzie:

- Nikola Woźniak – starszy specjalista w Oddziale Wsparcia i Integracji Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej (upoważnienie nr 45/2021), pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów,
- Małgorzata Kołodziejczyk – starszy specjalista ww. Oddziale, członek zespołu kontrolerów (upoważnienie nr 44/2021).

Zgodnie z zaświadczeniem Gminnej Komisji Wyborczej w Ostrówku w okresie objętym kontrolą funkcję Wójta Gminy Ostrówek pełnił Pan Ryszard Turek, który został wybrany w wyborach bezpośrednich 21 października 2018 r.⁴

1 (Dz. U. z 2020 r. poz. 224),

2 (Dz. U. z 2021 r., poz. 305),

3 akta kontroli, str. 4–5,

4 akta kontroli, str. 27,

Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku⁵. Ośrodek jest samodzielną jednostką organizacyjną, nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Gminy. GOPS jest bezpośrednim realizatorem zadań własnych gminy, zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej, określonych w przepisach obowiązującego prawa - głównie w Ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁶.

Podczas czynności kontrolnych wyjaśnień udzielali:

- Pani Ilona Koziółek Kierownik GOPS w Ostrówku oraz
- Pani Lidia Pawlak Skarbnik w GOPS w Ostrówku.

Celem kontroli było dokonanie oceny, czy w 2020 r. Gmina realizowała Program „Posiłek w szkole i w domu”⁷ zgodnie z postanowieniami Umowy nr 83 z dnia 24 marca 2020 r.⁸ zawartej pomiędzy Wojewodą Łódzkim, a Gminą Ostrówek reprezentowaną przez Wójta Gminy, o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” oraz zweryfikowanie prawidłowości wydatkowania środków finansowych pochodzących z dotacji budżetu państwa. W związku z tym w trakcie kontroli sprawdzono:

- a) zgodność realizacji Programu z uchwałą nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023⁹, co wynika z § 4 ust. 1 Umowy,
- b) sposób wykonania postanowień Umowy,
- c) prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa, pod względem zgodności z przeznaczeniem oraz wysokości wykorzystanej dotacji a stopniem realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania dotacją z budżetu państwa zgodnie z zapisami art. 175 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

W toku kontroli zbadano całą dokumentację, potwierdzającą realizację umowy, okazaną kontrolerom.

5 zwany dalej GOPS,

6 (Dz. U. z 2020 r. poz.1876 z późn. zm.),

7 zwanego dalej Programem,

8 zwana dalej Umową,

9 Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007); zwana dalej Uchwałą.

Na podstawie dokonanych ustaleń, które zostały opisane w dalszej części, działalność Gminy w obszarze będącym przedmiotem kontroli należy ocenić pozytywnie.

Na podstawie Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2020 r.,¹⁰ przekazanego 7 stycznia 2021 r. przez Kierownika GOPS oraz przedstawionych w trakcie kontroli dokumentów kontrolerzy ustalili, że:

1. Na realizację Programu w 2020 roku Gmina poniosła wydatki w kwocie 90 569 zł, z czego na:

- zasiłki celowe na zakup żywności 37 100 zł,
- posiłki 53 469 zł,

Uchwałą Nr III/21/18¹¹ z 28 grudnia 2018 r. Rada Gminy Ostrówek podwyższyła kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt. 2 ustawy z o pomocy społecznej uprawniające do przyznania nieodpłatnie pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w ramach Programu.

Gmina realizowała działania dotyczące zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania dla n.w. adresatów programu:

- 31 dzieci do 7 roku życia,
- 87 uczniów,
- 8 osób znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższe dane wykazane zostały w Sprawozdaniu z realizacji Programu za I - XII 2020 r¹².

Z danych zawartych w sprawozdaniu¹³ wynika, że wsparcie zapewniające pomoc realizowane było w formie:

- posiłków,
- zasiłków celowych na zakup żywności.

2. W 2020 r. Program w formie zapewnienia posiłku (obiadu) dla dzieci realizowano w 6 placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy:

- Publicznym Przedszkolu w Ostrówku,
- Publicznym Przedszkolu w Ostrówku filia w Wielgiem,
- Szkole Podstawowej w Janowie,

10 akta kontroli, str. 22-26,

11 akta kontroli, str. 36,

12 akta kontroli, str. 22-26,

13 akta kontroli, str. 22-26,

- Szkole Podstawowej w Okalewie,
 - Szkole Podstawowej im. rtm. Witolda Pileckiego w Ostrówku,
 - Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Skrzynnie,
- oraz w 7 placówkach spoza terenu Gminy:
- Szkole Podstawowej Specjalnej Nr 3 w Wieluniu ,
 - Szkole Podstawowej w Lututowie,
 - Międzyszkolnej Bursie w Wieluniu,
 - Warsztatach Gastronomicznych w Zespole Szkół Nr 1 w Wieluniu,
 - Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie,
 - Katolickiej Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Chojnach,
 - Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Szkoły Podstawowej i Gimnazjum dla Dzieci Upośledzonych w Gromadzicach.

Posiłki były realizowane na podstawie zawartych Porozumień¹⁴ między GOPS w Ostrówku, a placówkami posiadającymi własną kuchnię oraz podmiotami realizującymi catering w placówkach nie posiadających własnej kuchni.

3. Według pisemnego wyjaśnienia Kierownika¹⁵, każda z placówek dysponuje odpowiednimi warunkami do wydawania posiłków dla dzieci w dniach zajęć szkolnych. W okresie objętym kontrolą, pomoc w postaci posiłku udzielana była ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, a wartość posiłku oraz jego przygotowywanie było zgodne z zasadami zdrowego żywienia. Posiłki jakie otrzymywały dzieci korzystające z Programu były takie same pod względem jakościowym i ilościowym jak pozostałych dzieci, co wynika z jadłospisów oraz protokołów doraźnych kontroli przeprowadzanych przez pracowników GOPS w stołówkach szkolnych (monitoring).¹⁶ W dni wolne od nauki szkolnej, tj w czasie ferii oraz w wakacje Gmina udzielała pomocy w ramach programu w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności zgodnie z wnioskiem rodziny.
4. Gmina podjęła Uchwałę¹⁷ uprawniającą Dyrektora placówki do wydania posiłku bez wywiadu środowiskowego oraz decyzji administracyjnej. W okresie objętym kontrolą nie było zgłoszeń do udzielenia pomocy w tej formie. Pomoc udzielana była wyłącznie na podstawie decyzji administracyjnych.

14 Akta kontroli, str. 101-114,

15 akta kontroli, str. 123-126,

16 akta kontroli, str. 115-122,

17 akta kontroli, str. 31,

5. Gmina udzielała wsparcia osobom dorosłym w ramach Programu tylko w formie zasiłku celowego na zakup żywności.
6. W trakcie analizy dowodów źródłowych kontrolerzy ustalili, że środki finansowe pochodzące z Programu nie były wykorzystane na posiłki, w których skład wchodziły wyroby ciastkarskie, wyroby cukiernicze oraz napoje gazowane, co jest zgodne z treścią § 4 ust 5 Umowy,
7. Na podstawie § 4 ust. 8 Umowy¹⁸ Wojewoda Łódzki zobowiązał Gminę do podjęcia nadzoru nad zadaniem realizowanym w ramach Programu, poprzez monitorowanie jakości posiłków, systematyczności udzielania pomocy i właściwego dokumentowania wydatkowania środków finansowych.

Pracownicy ośrodka prowadzili monitoring w powyższym zakresie we wszystkich placówkach na terenie Gminy. Z podejmowanych działań sporządzano protokoły.¹⁹

8. Na podstawie § 5 ust. 3 Umowy, Wojewoda Łódzki udzielił Gminie dotacji w ogólnej wysokości 79 104 zł. Gmina dokonała zwrotu niewykorzystanej dotacji w kwocie 6 648,80 zł, w związku z tym wykorzystana dotacja to 79 104 zł – 6 648,80 zł = **72 455,20 zł.**²⁰

Otrzymałą dotację Gmina wykorzystywała w całości przeznaczając ją na:

- wypłatę zasiłków celowych na zakup żywności 29 680 zł,
- posiłki przyznane decyzją administracyjną 42 775 zł.

Środki finansowe pochodzące z dotacji, zgodnie z treścią § 5 ust. 6 Umowy, Gmina zobowiązana była wykorzystywać sukcesywnie w każdym miesiącu począwszy od marca, kiedy to przekazano do Gminy I transzę dotacji po podpisaniu ww. Umowy, w tym w lipcu i w sierpniu. W oparciu o ewidencję księgową kontrolerzy ustalili, że środki dotacji były wykorzystywane w poszczególnych miesiącach w następujących wysokościach (w zł):

18 Umowa nr 83 z dnia 24 marca 2020 r., o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach wspierania finansowego gmin w ramach I i 2 modułu programu „Posiłek w szkole i w domu”

19 akta kontroli str. 115-122,

20 W sprawozdaniu rocznym w realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” wykazana jest kwota w zaokrągleniu 72 455 zł

Miesiąc	Kwota otrzymanej dotacji (zł)	Procentowe wykorzystanie dotacji
styczeń	0,00	0,00 %
luty	0,00	0,00 %
marzec	23 606,40	32,58 %
kwiecień	7 440,00	10,26 %
maj	7 520,00	10,37 %
czerwiec	7 520,00	10,37 %
lipiec	1 199,60	1,66 %
sierpień	1 200,40	1,70 %
wrzesień	6 201,60	8,55 %
październik	7 499,20	10,35 %
listopad	5 568,80	7,68%
grudzień	4 699,20	6,48%
Razem:	72 455,2021	100,00 %

9. Zapisami § 7 ust. 1 Umowy Gmina zobowiązana została do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonanych z tych środków. Sposób prowadzenia ewidencji księgowej wydatków umożliwił identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

10. Szczegółowej kontroli poddano 100% dowodów źródłowych (faktury, polecenia księgowania, listy wypłat zasiłków celowych, wyciągi bankowe, noty księgowe), stanowiących podstawę poniesienia wydatków na realizację Programu na łączną kwotę 18 964 zł.

W wyniku analizy dowodów źródłowych²² ustalono, że:

- wszystkie poniesione wydatki dotyczyły kosztu zakupu posiłków, wypłat świadczeń na zakup posiłków,
- wypłaty zasiłków dokonywane były na konto bankowe,
- wydatki na posiłki dla dzieci dożywianych w placówkach oświatowych dokonywane były przelewami na podstawie not księgowych z dołączonymi do nich listami dzieci korzystających z dożywiania.

21 W sprawozdaniu rocznym w realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” wykazana jest kwota w zaokrągleniu 72 455 zł

22 akta kontroli, str. 72-119,

11. Na podstawie § 5 ust. 9 Umowy²³ Gmina zobowiązała się zapewnić udział środków własnych w kosztach realizacji zadania w wysokości nie mniejszej niż 20 % całkowitego kosztu realizacji zadania w 2020 r.

Odnosząc się do kwot wykazanych w Sprawozdaniu i ujętych w ewidencji księgowej, całkowity koszt zadania wyniósł 90 569 zł. Gmina środkami własnymi sfinansowała wydatki w kwocie 18 114 zł. Udział Gminy w kosztach zadania wyniósł zatem 25 %, czym spełniony został wymóg zawarty w Umowie.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, należy stwierdzić, że dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek szkole i w domu”, otrzymana przez Gminę w 2020 r., wykorzystana została w terminie i zgodnie z przeznaczeniem.

Do otrzymanego 29 lipca 2021 r. projektu wystąpienia pokontrolnego z 26 lipca 2021 r. kierownik jednostki kontrolowanej pismem z 2 sierpnia 2021 r. nie zgłosił zastrzeżeń.

W związku z faktem, iż w zakresie będącym przedmiotem kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości, nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, iż stosownie do zapisów art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Piotr Pietrzak
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**

²³ Umowa nr 127 z dnia 23 marca 2020 r., o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach wspierania finansowego gmin w ramach 1 i 2 modułu programu „Posiłek w szkole i w domu”